

OPPI JUMALAN ARMOSTA

Pekka Ervastian esitelmä 8.2.1931

Oppi Jumalan armosta on toinen oppi, jonka suhteen tuleva uskonpuhdistus tulee oikaisemaan kaikenlaiset väärinkäsitykset ja väärinymmärrykset, jotka ovat ominaisia meidän kirkolliselle kristinuskollemme. Tämä oppi Jumalan armosta on sangen keskeinen oppi kirkollisessa maailmankatsomuksessa. Oikeastaan voi sanoa, että koko kirkollinen kristinusko perustuu tähän käsitykseen ja uskoon: armo. Sillä jos me kylmästi katselemme kristillistä maailmankatsomusta ja sen oppijärjestelmää, niin meidän täytyy sanoa, että Jumalan armo aivan kristillisessä merkityksessä tuli tarpeelliseksi, jopa välttämättömäksi sen kautta, että opetettiin, että on uskottava iankaikkiseen kadotukseen. Kun uskottiin, että Jumala on vanhurskas sillä tavalla, että Hän on niin vihainen kaikelle pahalle ja kaikelle synnille, että Hän vihastuu niin syvästi ja kovasti kaikkiin luomiinsa ihmisiin, että Hän heittää heidät iankaikkiseen kadotukseen, vasta silloin, kun näin uskottiin Jumalasta, oli tarpeen myöskin uskoa, että tämä Jumala, joka siis saattoi osoittautua tyranniksi, pahemmaksi kuin koskaan ainoakaan ihminen, vasta silloin oli välttämätöntä, että tehtiin oppi Jumalan armosta, joka saattoi pelastaa ihmiset Jumalan vihasta. Ei kukaan ihminen saattanut tuntea itseään täydelliseksi, ei kukaan saattanut sanoa itsestään, vielä vähemmän itselleen, että hän oli kaiken vanhurskauden täyttänyt, seurannut kaikkia käskyjä, joita Mooseksen Jumala oli antanut. Sentähden jokainen ihminen oli velvollinen tuntemaan, että hän oli iankaikkisen kadotuksen oma, että hänen oli määrä kuoleman jälkeen joutua iankaikkiseen piinaan, jollei hän elämänsä aikana ota vastaan sitä armoa, jonka Jumala hänelle tarjoaa Jumalan Pojan sovitusuhrissa. Hänen ristinkuolemansa kautta oli ihmiskunta lunastettu, ei kokonaan ja tositeossa, vaan sillä tavoin,

että jos yksityinen ihminen tahtoo ottaa vastaan Jumalan armon, silloin hän saattaa pelastua iankaikkisesta kadotuksesta.

Jumalan armosta on sitten vielä meidän kristillisessä dogmaatiikassamme ollut erikoisesti puhetta, kun puhutaan armon järjestyksestä eli ihmisen yksityisestä pyhityksestä. Ihminen ei liioin voisi kehittyä uskossa ja siveellisyydessä, jollei Jumalan armo olisi häntä tukemassa. Armo on kahdenlainen, ensin siinä, että Jeesus Kristus kuoli ristillä ja sitten Jumalan armo auttaa yksilöä, kun hän ottaa sen uskossa vastaan, edistymään kristillisessä elämässä, uskossa ja vanhurskaudessa.

Mutta nyt ensin tahdomme kiinnittää huomiomme tähän laajempaan käsitykseen Jumalan armosta, siihen, että Jumalan armo on Jeesuksen Kristuksen uhrikuoleman kautta pelastanut ihmiskunnan, lunastanut ihmisen vapaaksi Jumalan vihalta. Ja kun ajattelemme armoa tässä merkityksessä, niin me tietysti heti saamme semmoisen kuvan armosta, mikä meillä yleensä on. Kaikilla ihmisillä on semmoinen kuva armosta, että se on jotakin suosiota, jota ylempänä oleva voi osoittaa alempana olevalle. Se, joka on ylempänä, voi armahtaa alempaa. Kuningas tai presidentti saattaa, vaikka tuomioistuimet olisivat tuominneet jonkun kuolemaan, armahtaa hänet. Ja meillä on sellainen käsitys armosta, että se on ankaran vanhurskauden laki tai julmuuden vastapaino. Ja kun ajattelemme juutalaisten uskontoa, niin meille kyllä selviää, että tällainen käsitys armosta on pujahtanut uskontoon, sillä juutalaisten Jumala oli sangen verenhimoinen, oikullinen, julma. Sen huomaamme, kun luemme biblianhistoriaa. Ja tämän Jumalan julmuuden, ylpeyden vastapainoksi täytyi tulla käsitys armosta, joka joskus saattoi osoittautua anteeksianoksi Jumalan puolelta.

Ja jos yleensä uskonnon historiasta tutkimme tätä käsitystä armosta, niin huomaamme, ettei sitä juuri ole tuossa muodossa tunnettu toisissa uskonnoissa, melkein voimme sanoa, että juutalaisten uskonnoissa on monopoli siinä suhteessa. Vanhassa Testamentissa löydätte sanan armo, ja myöskin toisissa juutalai-

sisä kirjoissa, esimerkiksi Kabbalassa käytetään sitä sanaa. Mutta jos ajattelemme toisia uskontoja, niin niissä ei tunneta tätä armoa missään semmoisessa merkityksessä, että jotain voidaan antaa anteeksi, pyyhkiä pois, että jotain on sovittava, koska Jumalaa on loukattu.

Koska tämä on kiintoisa asia, kysymme heti: ovatko vanhat pakanauskonnot olleet raaempia; eivätkö ne ole päässeet semmoiseen käsitykseen, että toinen voi antaa anteeksi, armahdattaa? Me huomaamme kuitenkin, että niissä vanhoissa uskonnoissa esiintyy hyvin korkea siveellinen maailmankäsitys, siveellisempi vielä kuin juutalaisilla, koska niissä ei yleensä kiinnitetä niin suurta huomiota pahaan, tai voisimme sanoa: niissä teroitetaan enemmän hyvää. Ja jos ajattelemme kirkollista kristikuntaa, joka keksi ikuisen kadotuksen, niin vanhat pakanauskonnot olivat edullisemmassa asemassa kuin kristinusko, vieläpä juutalaisten uskontokin, sillä juutalaiset eivät tarvinneet armokäsitystä sellaisessa merkityksessä kuin kristillinen kirkko.

Me kysymme nyt: onko siinä jotakin todellisuutta takana, kun kirkko on puhunut armosta, vai onko se tyhjää houretta, koska sitä ei tavata toisissa uskonnoissa?

Meidän täytyy heti sanoa, että tässä opissa Jumalan armosta piilee erittäin syvä sisältö. Ei se ole tuulesta temmattu, mutta se on väärin käsitetty. Ensin meidän täytyy ottaa selvä siitä, mitä tämä sana „armo” merkitsee, tai mikä on alkuperäisessä tekstissä ollut semmoinen sana, joka on käännetty armo-sanalla. Ja koska meidän evankeliumimme, Uusi Testamentti, on kirjoitettu kreikankielellä, niin mikä on se kreikkalainen sana, joka on käännetty armo-sanalla? Jeesus Kristus itse ei käyttänyt armo-sanaa, mutta kaikki apostolit ja evankelistat saattoivat kyllä käyttää sitä sanaa – Paavalin kirjeissä etenkin tapaamme sen usein. Se on merkille pantavaa, sillä se osoittaa, että Jeesus Kristus oli tuonut mukanaan jotakin, joka herätti hänen seuraajissaan jonkinlaisen tunteen, jonka he tahtoivat tulkita sillä sanalla.

Se sana on *kharis*, eikä se merkitse armoa sellaisessa merkityksessä kuin me olemme käsittäneet. Huomaamme selvästi, että ne, jotka ovat kääntäneet evankeliumeja, ovat takertuneet juutalaiseen käsitykseen, he eivät ole löytäneet semmoisia sanoja, jotka vastaavat sitä, mitä apostolit ja evankelistat tarkoittivat sillä sanalla. He pelästyivät, sillä he eivät olleet kokeneet sitä, mitä apostolit ja evankelistat olivat kokeneet, ja he ajattelivat, ettei sitä voi kääntää sillä tavalla kuin kreikankielessä sitä on tavallisesti käytetty, vaan niin kuin siinä kielessä sitä harvemmin on käytetty. *Kharis* merkitsee kreikankielessä: sulo, mielihyvä, kiitos. Te muistatte, että puhutaan sulottarista, khariiteista, joka johtuu juuri samasta sanasta *kharis* – mielihyvä, ilo, erinomaisen hyvä tunne sisässä. Ja nyt tietenkin, kun kääntäjät jo olivat saaneet kuulla kirkolliskokouksista, kuinka asiat ovat, että on ikuinen kadotus jne., niin he eivät voineet käsittää tätä sanaa sulo, mielihyvä, kiitos, onni, vaan he käsittivät, että se on armo. *Kharis* on latinaksi *gratia* – kiitos, sulous, ja sen kanssa yhteydessä on sana *carus* – rakas, ruotsiksi kär, joka on samaa juurta. Ja tämä sulo, ihanuus, oli siis mahdoton käsittää. Kun kääntäjät ottivat evankeliumeja kääntääkseen, niin he eivät voineet ymmärtää, mitä semmoinen sulo on. Mutta koska *kharis* merkitsee myöskin semmoista, mikä herättää toisessa kiitollisuutta, niin kääntäjät ajattelivat, että tietysti se on armo, armonosoitus.

Jos ajattelemme tosia uskontoja, esimerkiksi Intian uskontoja ja tutustumme vedaanta-filosofiaan, joka hyvin järjen mukaisesti ja loogisesti erittelee kaikkia käsitteitä, niin huomaamme, että vanhat vedaanta-filosofit puhuivat ilmenneestä Jumalasta, Brahmasta, joka oli ilmennyt ja jonka takana oli Brahman, Parabrahman. Tämä ilmennyt Jumala oli kolmiyhteinen, ja häntä nimitettiin *Satchitananda*, *sat* – *chit* – *ananda* – olivat sen osat. *Sat* merkitsee oleminen, totuus, *chit* merkitsee tajunta ja *ananda* – autuus. *Satchitananda* merkitsee siis: totuuden tajuamisen

autuus. Heidän ilmennyt Jumalansa oli jokin, joka tajusi totuuden ilmenemättömästä tai itsestään ja oli siitä autuas.

Tämä ei ole niinkään vaikeaa spekulatsionia, sillä me tiedämme kaikki, että totuus, tieto jostakin asiasta on etsivälle ihmiselle paljon rakkaampi kuin tietämättömyys. Tietää jotakin, päästä totuudesta perille, se tekee ihmisen onnelliseksi. Oli asia kuinka pieni tahansa, tuottaa meille tyydytystä, kun tiedämme, miten se on. Totuus vapauttaa meidän sielumme, henkemme, totuus tekee meidät autuaiksi. Se oli Vanhassa Indiassa ilmenneen Jumalan nimitys, Satchitananda – totuuden tietämisen autuus eli sulo.

Siis vanhassa Indiassa indialaiset ajattelijat, filosofit, kun he sanoivat, että ilmennyt Jumala oli kolminainen, kolmiyhteinen, niin he näkivät siinä totuuden juuren, sat, se oli Isä, niinkuin voimme sanoa, ja sitten, ettei tämä olemassaolo ollut tajuton, vaan itsetajuinen, sillä oli tajunta, chit, ja sitä voidaan sanoa Pojaksi. Ja tällä kolmiyhteisellä Jumalalla oli tajuntansa nojalla ääretön autuus selvänä ominaisuutena, tuntomerkinä, autuus eli onni, iankaikkinen onni. Ja sitä he nimittivät ananda, me sanoisimme Pyhä Henki – Isä, Poika ja Pyhä Henki.

Nyt silloin huomaamme, kuinka tässä vanhassa indialaisessa filosofiassa on juuri tuo käsitys: onni, autuus, sulo, kolmantena persoonana, aspektina, ilmenneessä Jumalassa. Jumalassa itsessään on tuo ominaisuus: autuus, sulo. Se autuus muistuttaa heti mieleen kharista. Ja koska se autuus, sulo, joutui vastamaan Pyhää Henkeä, niin meidän mieleemme tulee: kukaties tämä sana kharis – sulo, autuus, tarkoittaa Pyhää Henkeä, koska Jeesus nimenomaan sanoi: „Pyhä Henki on se parakleetti, joka teitä lohduttaa, antaa tiedon kaikesta.” Ja koska tieto, totuus, vapauttaa, tekee onnelliseksi, harmoniseksi, niin ehkä siis tämä sulo, sulous, autuus, ananda on Pyhä Henki. Niin voisimme otaksua. Kun tutkimme esimerkiksi Paavalia, huomaamme, kuinka hän puhuu Pyhän Hengen armolahjoista, ja se sana on

kreikankielellä *kharismata*, Pyhän Hengen kharismata eli Pyhän Hengen suloiset lahjat. Kukaties tämä sana kharis on yhteydessä Pyhän Hengen kanssa. Ehkä se tarkoittaa sitä, että kun ihminen pääsee selville itsestään, ja vielä enemmän, kun ihminen pääsee selville jumalallisesta totuudesta siten, että Pyhä Henki hänet täyttää, niin hän silloin tulee onnelliseksi, harmoniseksi, autuaaksi. Ihminen on aina voinut etisä totuutta, pitkin ihmiskunnan historiaa, tunnettua ja tuntematonta, on ihminen etsinyt totuutta. Kaikista kulttuureista ja filosofioista meillä on selvä todistus, että ihminen on etsinyt totuutta ja on tullut onnelliseksi silloin, kun on sen löytänyt. Ja me sanomme, että hänen on täytynyt tulla silloin Pyhän Hengen täyttämäksi. Ihminen ei voi ymmärtää itse olemisen, maailmankaikkeuden salaisuuksia, ellei Pyhä Henki häntä täytä, ellei hän ole osallinen Pyhästä Hengestä, siitä tiedosta, että kaikki asiat ovat, niinkuin ovat, siitä tajunnasta, tiedosta, joka on maailmankaikkeudessa. Ihmisen järki on siksi pieni, ettei se voi päästä selville kaikista asioista, se ei voi tutkia kuolemaa, ei tietää, mitä on kuoleman takana. Paljaalla järjellä ei ihminen pääse niistä selville, mutta jos hän pääsee niistä selville, on hänen täytynyt tulla Pyhästä Hengestä osalliseksi, häneen on täytynyt tulla totuuden Pyhä Henki, joka antaa hänen nähdä suurempia näköaloja, antaa hänen vapautua järjen kahleista. Jos ihminen on päässyt korkeampaan tietoon, ei ainoastaan tämän näkyväisen maailman asioista, on hänen täytynyt tulla osalliseksi itse Pyhästä Hengestä, itse totuuden hengestä, siitä tajunnasta, joka on tässä maailmankaikkeudessa.

Onko siis armo-oppi tyhjentyt tähän? Eikö ole mitään muuta selitystä sille kharikselle, sulolle ja autuudelle, josta on niin paljon puhuttu erikoisesti kristinuskossa? Se onkin ihmeellinen asia, joka meidän täytyy ymmärtää, että olosuhteet tässä elämässä ja olemisessa ovat jonkinverran muuttuneet Jeesus Kristuksen tultua ja hänen kauttaan. Hän toi jotain niin lähelle meitä, Jumalan lähemmä meitä kuin kukaan ennen häntä, niin että hänen elämänsä ja kuolemansa kautta on jotain uutta tullut

ihmiskunnalle. Siitä olemme alituisesti puhuneet, ja tahdomme vielä uudestaan kiinnittää huomion tähän kohtaan.

Katsokaamme tätä maailmankaikkeutta. Me nimitämme Jumalaksi, jumaluudeksi sitä, joka on kaiken takana, kaiken tämän ilmenneen takana. Me emme saata millään tavoin riidellä käsitteistä, meidän täytyy tunnustaa, että se salaisuus, joka on kaiken takana, on pohjana. Kuinka voisimme tuntea sitä jumaluutta, joka on kaiken syvimpänä aiheena muuten kuin että tulisimme suuremmaksi, yläpuolelle sitä? Me emme voi koskaan nousta yläpuolelle oman subjektimme, meillä on jokin, joka tietää, mutta jumaluus jää aina pohjaksi, ikuisesti tutkittavaksi. Mutta toinen asia on, että tuo ihmeellinen olemassaolon salaisuus on ilmennyt ja me olemme keskellä sitä ilmennystä. Ja tätä ilmennystä me voimme kaikilla eri tavoilla tutkia. Paavali sanoi, että ihmisen henki voi tutkia kaikkia asioita. Sentähden me voimme selvästi nähdä, kuinka tässä olemassaolossa on suurenmoisia elämänlakeja.

Nyt tahdomme kääntää huomiomme kahteen suureen elämänlakiin, semmoiseen ihmeelliseen, joita ei voi kukaan kieltää. Toinen niistä on syyn ja seurauksen, karman laki, kausaliteetin laki. Koko ilmennyt elämä on ketju, syyt ja seuraukset, ne kulkevat aina ketjussa. Se on Jumalan olemuksessa oleva laki. Sen me tunnemme täydellisesti tässä näkyväisessä maailmassa, ja sen me voimme ymmärtää vallitsevan kaikkialla. Se on Jumalan vanhurskaus, sen kumoamattomuus, järkähtämättömyys. Ja me olemme lohdutetut siitä, sillä ilman sitä kuinka paljon vääryyttä olisi. Me voisimme heti sanoa: miksi minä olen onneton ja toinen onnellinen, minulla ovat huonosti, toisella on paremmin? Aivan persoonallisina olentoina me voimme ruveta moittimaan elämää omasta kohdastamme, että kuinka Jumala on tahtonut niin ja niin, että toinen saa kärsiä eläessään ja tulla siitä pahalle tuulelle ja sitten sen vuoksi vielä saa kärsiä helvetissä. Me voimme napista sitä, mutta meille tulee lohdutukseksi juuri karman laki, jota nimitetään Jumalan vanhurskaudeksi, jopa

Jumalan vihaksikin. Se on ehdoton oikeuden laki, joka ei mitään anna anteeksi. Kaikilla syillä on seurauksensa aina. Mutta samalla se lohduttaa meitä, sillä sen lain nojalla ei voi tapahtua mitään vääryyttä; jos sattuisi tapahtumaan väärin, se korvataan meille. Meillä on siinä laissa turva. Jos pyrimme eteenpäin, karman laki pitää huolta siitä, että edistymme hyvässä, saavutamme tuloksia.

Mutta onko olemassaolo ainoastaan tämän karman lain turvassa, onko se ainoa suuri laki maailmankaikkeudessa? Ei, on olemassa toisiakin lakeja, on olemassa ääretön autuuden laki, ääretön onnen saavutuksen laki, se laki, se elämä, se elämänvoima, joka saa kaikkia eläviä olentoja ponnistamaan eteenpäin. Se on ylläpitävä voima, joka saa meidät kehittymään ja itse pyrkimään kehittymään.

Tämä on toinen ihmeellinen voima elämässä ja maailmankaikkeudessa, se on se ilon ja onnen ja autuuden elämänlaki, jota kristinuskossa on nimitetty armoksi. Armo ei ole mikään kuvaava sana tälle – jossakin tapauksessa – mutta enimmäkseen se antaa väärän käsityksen. Autuus tai ilo, sulous, olisi kuvaa-vampi. Tässä elämässä on takana ihmeellinen onnen, autuuden tajunta, joka työntää eteenpäin, joka saa kaikkia olentoja pyrkimään hengessä ja tahtomaan pyrkiä hengessä ja menemään eteenpäin. Jokainen luontokappale tahtoo olla hengessä ja se on sentähden, että sen takana on onnen tajunta, joka sanoo: sinun pitää olla ja tulla täyteen tietoisuuteen tästä onnesta. Ihmiskunnassa me voimme tämän paremmin ymmärtää, me tiedämme, etteivät eläimet spekuloi tämmöisistä asioista, mutta me ihmiset ajattelempa onnen probleemia ja ihmettelemme, miksi meidän täytyy kärsiä. Ja samalla meillä on aavistus siitä, että harmoniaa täytyy olla olemassa ja että meidän pitäisi olla sopusointuiset.

Se on ihmeellinen elämänlaki, joka saattaa meidät pyrkimään eteenpäin, uskomaan ja tavoittelemaan. Tämä sulous, onni, autuus, tämä oli todella ennen Pyhän Hengen varassa. Se oli sillä

tavalla, että ihmisen täytyi silloin pyrkiä hyvin paljon ja nousta hyvin korkealle siveellisesti ja henkisesti, ennenkuin hän tuli Pyhän Hengen täyttämäksi ja tuli osalliseksi nirvanan onnesta. Ja mistä se johtuu? Siitä, että tämä sulous, autuus, on Kristuksessa, kosmillisessa Kristuksessa, siinä tajunnassa, jota nimitetään Pojaksi. Ja tämä kosmillinen Kristus, kuten tiedätte, on vasta vähitellen laskeutunut tähän maailmaan. Kosmillinen Kristus on tullut – vertauskuvallisesti puhuen – kaukaa ja tullut meidän ihmiskuntaamme Jeesus Kristuksen kautta. Kaikki muut suuret, Buddhat, Zoroasterit ja muut opettajat, toivat esille sitä kosmillista Kristusta, mutta Jeesus Kristus toi hänet lopullisesti ihmiskuntaan. Tämä Kristus on ääretön onni, ilo, autuus ja rakkaus, sanomaton tieto elämästä. Me emme löydä sille sanaa. En tahtoisi käyttää sanaa armo, sillä se antaa väärän kuvan meille, mutta yhdentekevää on, mitä nimitystä käytetään, jos oikein käsitämme sen.

Tämä kosmillinen Kristus on nyt meidän ihmiskunnassamme, maapallossamme, niin että jokainen voi saavuttaa sen. Tämä kosmillinen Kristus on sanomaton autuus, rakkaus, sanomatonta anteeksiantoa ja sillä tavoin armoa. Äiti, jonka sydän on aina valmis antamaan anteeksi, armahtamaan, ei tunne sitä anteeksiannoksi, armahtamiseksi, hän rakastaa niin äärettömästi lastaan, hän kärsii, jos lapsi on tehnyt pahaa, hän sulkee lapsen syliinsä, ottaa hänet itseensä. Ei se ole anteeksiantoa uskonnollisessa merkityksessä, se on suurta riemua, sillä äiti on yhtä lapsen kanssa, hän elää siinä. Niin on kosmillisen Kristuksen kanssa. Se on se tajunta tässä maailmassa, se on sanomatonta rakkautta ihmisiä ja kaikkia eläviä olentoja kohtaan ja tietoa siitä, että kaikki vähitellen itse nousevat siihen tilaan, samaan tilaan. Kristus näkee meissä täydellisen ihmisen, henkiolennon, joka ei voi olla muuta kuin onnellinen aina, vaikkakin olisi kärsimyksiä. Hän rakastaa tämän esille ikäänkuin meissä, mutta se ei voi tapahtua millään ulkonaisella tavalla, meidän täytyy itse antaa

oma tajuntamme tälle Kristus-tajunnalle, meidän oman persoonallisuutemme täytyy yhtyä siihen suureen tajuntaan, joka meitä ympäröi, syleilee. Ja silloin me astumme tielle.

Kun kirkossa puhutaan uskosta, niin tarkoitettiin sillä alkuaan, että ihminen uskossa pääsisi osalliseksi kosmillisen Kristuksen tajunnasta, joka on Pyhä Henki. Kosmillisen Kristuksen auraan pääseminen tapahtuu uskon kautta. Ja sitten tapahtuu eteneminen siinä uskon elämässä. Ja kirkko onkin aina puhunut tästä pyhityksen tiestä ja se on oikein huomauttanut, kuinka tämä pyhityksen tie on ihmiselle mahdollinen ainoastaan Jumalan armon kautta, Jumalan armosta.